

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721201751
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8721201751.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu Y. O., X., so sídlom L. XXXX/X, XXX XX F., G.: XX XXX XXX, proti žalovaným: 1. U. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX, XXX XX Q. X., 2. Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XX, XXX XX Q. X., o zaplatenie 1.600,- Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Poprad, č.k. 11C/29/2021-15 zo dňa 29. júla 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

- Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:
„I. Konanie zastavuje.
II. Stranám sa náhrada trov konania nepriznáva.“
- Rozhodnutie právne odôvodnil § 161 ods. 1, 2, § 159, § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.
- Vychádzal zo zistenia, že dňa XX.XX.XXXX podal žalobca žalobu voči žalovaným o zaplatenie 1.600,- Eur s prísl.. Z úradnej činnosti zistil, že na súde sa vedie medzi stranami totožný spor o zaplatenie 1.600,- Eur s prísl. pod sp. zn. 19C/35/2020, ktoré sa začalo skôr, a to doručením žaloby žalobcu dňa 28.08.2020.
- V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia mal preukázané, že v konaní je neodstrániteľná procesná podmienka spočívajúca v prekážke začatého konania, keď na tunajšom súde už prebieha medzi stranami spor, ktorý sa začal skôr, preto konanie zastavil.
- O trovách konania rozhodol tak, že tieto nepriznal žiadnej zo sporových strán z dôvodu, že zastavenie konania síce zaviniť žalobca duplicitným podaním žaloby, avšak žalovaným v tomto spore žiadne trov nevznikli.
- Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že predmetné konanie nie je za mesiace október až december 2018, ale táto žaloba je za mesiace január až apríl 2019 za úplne inú vec, a to náhradu škody za vypovedanie nájmovej zmluvy a nie za bezdôvodné obohatenie ako v prípade žaloby sp. zn. 19C/35/2020. Prosil, aby odvolací súd rozhodol vo veci alebo vrátil konanie na posúdenie znova na okresný súd.
- Ďalšie vyjadrenia vo veci neboli podané.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), vzhľadom na podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že táto odvolacia námietka bola naplnená, keďže súd prvej inštancie síce na predmetný prípad aplikoval správny právny predpis, ale tento nesprávne interpretoval.

11. V teórii civilného práva sa procesné podmienky konania kategorizujú do štyroch skupín, a to vecné procesné podmienky (žaloba, splnenie poplatkovej povinnosti), podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť, zákonné obsadenie súdu), podmienky na strane strán sporu (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prípadné povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom, riadne plnomocenstvo zástupcu) a tzv. negatívne procesné podmienky (res iudicata, litispendencia). Skúmanie týchto procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu, a to počas celého priebehu konania, s výnimkou skúmania podmienky všeobecnej miestnej a osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber, ktoré súd skúma len na námietku žalovaného, a to pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí. V prípade, ak súd zistí nedostatky v procesných podmienkach, musí skúmať, či sú tieto nedostatky odstrániteľné alebo neodstrániteľné. O odstrániteľné nedostatky v procesných podmienkach ide vtedy, ak sa súd po ich zistení pokúsi tieto odstrániť, či už vlastným postupom alebo výzvou tej sporovej strane konania, na ktorej tento nedostatok vznikol. V prípade, ak ide o neodstrániteľné nedostatky v procesných podmienkach alebo ak nedošlo k odstráneniu odstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, je dôvod na zastavenie konania. V prípade, ak súd vec prejednal a rozhodol aj napriek uvedenému nedostatku, potom konanie trpí vadou nesplnenia procesných podmienok.

12. Ako bolo už uvedené vyššie, prekážku litispendencie teória civilného práva zaraďuje medzi tzv. negatívne procesné podmienky, pričom ide o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky a existencia tejto prekážky vždy vedie k zastaveniu toho konania, ktoré začalo neskôr. Cieľom tejto prekážky je zabrániť, aby o tom istom predmete sporu, medzi tými istými osobami bolo začaté ďalšie konanie na tom istom, alebo inom súde. Rozhodujúci pre posúdenie existencie tejto prekážky je stav v čase začatia konania, pričom súdy na ňu musia prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania.

13. Pre vznik prekážky litispendencie musia byť kumulatívne splnené dva predpoklady, a to: (i) totožnosť strany a (ii) totožnosť predmetu sporu. V prípade prvej podmienky je potrebné zdôrazniť, že jej naplnenie nie je možné posudzovať výlučne len z hľadiska procesného postavenia sporových strán, tzn. že pre naplnenie tejto podmienky je irelevantné v akom procesnom postavení vystupujú sporové strany v dotknutých konaniach. Dôležitou skutočnosťou je, že ide o totožné strany, a to bez ohľadu na ich procesné postavenie (žalobca, žalovaný), pretože obaja sú nositeľmi práv z rovnakého právneho vzťahu, len v opačnom procesnom postavení. Naplnenie tejto podmienky však nenastáva v prípade, ak strana vystupuje v jednom konaní ako žalobca, resp. žalovaný a v ďalšom konaní ako intervenient na strane žalobcu, resp. žalovaného. V prípade druhej podmienky je potrebné zisťovať, či predmetom neskôr začatého sporu je ten istý nárok, ktorý je uplatňovaný už v predchádzajúcom spore. Totožnosť nároku však nemôže byť posudzovaná výlučne len podľa žalobného návrhu, ale je potrebné tiež skúmať právny dôvod jeho uplatnenia, ktorým je právny pomer o ktorý žalobca opiera svoj nárok a ktorý vychádza najavo

zo súhrnu skutočností, ktoré žalobca tvrdí v odôvodnení svojho nároku. Totožnosť predmetu konania tak možno charakterizovať ako totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu alebo skutkového deja, ktorá je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav je vymedzený žalobným petitom a vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený.

14. Súd prvej inštancie v predmetnom prípade dospel k záveru, že existuje prekážka litispendencie, a to s poukazom na konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 19C/35/2020 prebiehajúce medzi tými istými sporovými stranami, s čím však nesúhlasil žalobca poukazujúc na odlišný právny základ uplatnenia jeho nárokov. Odvolací súd preto skúmal, či sú splnené všetky kumulatívne predpoklady pre vznik prekážky litispendencie, a teda aj pre zastavenie konania.

15. Odvolací súd konštatuje, že na prvý pohľad sa javí, že v predmetnom konaní a v konaní vedenom pod sp. zn. 19C/35/2020 sú naplnené predpoklady existencie prekážky litispendencie, pretože ide o spory medzi tými istými účastníkmi konania, dokonca v rovnakom procesnom postavení a predmetom oboch sporov je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.600,- Eur s prísl.. Odvolací súd sa však bližšie zaoberal skúmaním jednotlivých podmienok. V prípade prvej podmienky - totožnosti strany, odvolací súd nedospel k žiadnym pochybnostiam o nenaplnení tejto podmienky, keďže v oboch konaniach vystupujú rovnako identifikované sporové strany. Ako bolo už vyššie konštatované, procesné postavenie sporových strán je síce irelevantné, ale v oboch konaniach vystupujú na rovnakých procesných stranách, čo ešte umocňuje predpoklad splnenia tejto prvej podmienky. V prípade druhej podmienky - totožnosti sporu, odvolací súd konštatuje, že žalobca sa síce v oboch konaniach domáha zaplatenia sumy 1.600,- Eur s prísl., avšak je potrebné prihliadať aj na to, na akom skutkovom a právnom základe tak učinil. V oboch konaniach žalobca v žalobách ozrejmil skutkový stav, a to s ohľadom na nadobudnutie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam na základe výsledku dobrovoľnej dražby a neodovzdaním predmetu dražby zo strany žalovaných ako predchádzajúcich vlastníkov nehnuteľností. V konaní vedenom pod sp. zn. 19C/35/2020 si žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie nehnuteľností žalovanými za mesiace 09/2018 - 12/2018, a to konkrétne 400,- Eur/mesačne, t.j. spolu 1.600,- Eur s prísl.. V predmetnom konaní si žalobca uplatnil náhradu škody spočívajúcej v strate nájomného za obdobie od 01/2019 - 04/2019, za ktoré dostal zaplatené od nájomcu (400,- Eur/mesiac, t.j. spolu 1.600,- Eur s prísl.) a ktoré musel vrátiť, keďže neoprávneným užívaním nehnuteľnosti žalovanými nemohol predmet nájmu odovzdať nájomcovi. Odvolací súd na základe uvedeného tak dospel k záveru, že druhá podmienka na vznik prekážky litispendencie nemohla byť naplnená z dôvodu, že žalobca si v prvom konaní uplatňoval nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a v druhom konaní nárok na náhradu škody, pričom v oboch konaniach si uvedené nároky uplatňoval aj za iné časové obdobia. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že druhá podmienka pre vznik prekážky litispendencie nebola naplnená, a teda nedošlo ku kumulatívne splneniu podmienok majúcich za následok vznik tejto neodstrániteľnej prekážky, preto súd prvej inštancie rozhodol nesprávne, keď predmetné konanie zastavil.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a postupom podľa § 391 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok vo vzťahu k námietkam sporových strán vznesených v priebehu konania - následne vo veci znova rozhodne, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 C.s.p. aj náležite odôvodní.

18. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).